

KAIP ATPAŽINTI SMURTO PRIEŠ VAIKĄ POŽYMIUS

Šis bukletas skirtas padėti tėvams, pedagogams ir bendruomenei atpažinti galimus smurto ar nepriežiūros prieš vaikus ženklus.

Fizinis smurtas

Bet koks sunkus ar neįprastas vaiko sužalojimas, kuriam nėra paaiškinimo arba paaiškinimas nepagrįstas.

Pagrindiniai požymiai:

- Žymės ant kūno: mėlynės, kraujosruvos, įkandimai, pjūviai ar randai, ypač tose vietose, kurias dengia drabužiai.
- Specifinės formos žymės: žymės, atitinkančios konkretaus daikto (rankos, virvės, lazdos) formą.
- Neįprastos mėlynių vietos: Mėlynės ant nekaulėtų kūno vietų (paakių, ausų, sėdmenų).
- Lūžiai: vienas ar daugiau kaulų lūžių, nesusijusių su medicinine būkle, arba seni, nepaaiškinami lūžiai (pvz., šonkaulių skilimai kūdikystėje).
- Nudegimai ir nuplikymai: ypač simetriškų formų (pvz., "pirštinės" ar "kojinės" formos ant galūnių), rodantys prievartinį panardinimą į karštą skystį.
- Kiti sunkūs sužalojimai: kaukolės, tinklainės, pilvo ar krūtinės ertmės pažeidimai.
- Nušalimai ar bendras kūno sušalimas.

Emocinis (psichologinis) smurtas

Ilgalaikis elgesys, žalojantis vaiko emocinę sveikatą ir savivertę.

Pagrindiniai požymiai:

- Pasikeitęs socialinis elgesys: atsiribojimas nuo draugų, vengimas veiklų su kitais vaikais, didelis uždarumas.
- Elgesio pokyčiai: sumažėjusi savivertė, nepasitikėjimas savimi, perdėtas paklusnumas arba atvirkščiai – prieštaraujantis, asocialus elgesys.
- Baimės jausmas: didelis nepasitikėjimas suaugusiaisiais, konkretaus asmens baimė, fizinio kontakto baimė.
- Fiziniai simptomai be medicininės priežasties: miego sutrikimai (košmarai, nemiga), enurezė (nevalingas šlapinimasis), enkoprezė (nevalingas tuštinimasis), somatiniai skausmai (galvos, pilvo).
- Mokymosi problemos: dėmesio koncentracijos sutrikimai mokykloje, staiga pablogėję pažymiai

Seksualinis smurtas

Bet kokia seksualinė veikla, kurioje dalyvauja vaikas ir suaugęs asmuo ar vyresnis asmuo, arba vaikas yra išnaudojamas seksualiniais tikslais.

Pagrindiniai požymiai:

- Fiziniai pažeidimai: nubrozdinimai, įdrėskimai, kraujavimas intymiose vietose.
- Amžiaus neatitinkantis elgesys: neįprastas domėjimasis seksualinėmis temomis, seksualizuoti žaidimai, piešiniai su seksualinėmis detalėmis.
- Seksualiai gundantis elgesys: savo kūno demonstravimas, siekimas fizinio kontakto su suaugusiaisiais, masturbavimasis viešai.
- Agresyvus elgesys: seksualiai agresyvus elgesys su bendraamžiais, siūlymai kitiems dalyvauti seksualinėje veikloje

Nepriežiūra (apleistumas)

Pagrindinių vaiko fizinių, emocinių, medicininių ar ugdymo poreikių netenkinimas.

Pagrindiniai požymiai:

- Netvarkinga išvaizda: nešvarūs drabužiai, prasta higiena (riebaluoti plaukai, nevalyti dantys), nuolatinis alkis.
- Netinkama priežiūra: nekeičiamos sauskelnės, netinkama apranga sezonui ar orui.
- Poreikių trūkumas: neturi reikalingų ugdymo priemonių mokykloje, būna neišsimiegojęs, nuolat serga.
- Raidos atsilikimas: fizinės, emocinės ar psichinės raidos atsilikimas, lėtas augimas.
- Rizikingas elgesys: vagiliavimas, piktnaudžiavimas psichoaktyviosiomis medžiagomis

Kur kreiptis pagalbos?

Jei pastebėjote šiuos požymius arba įtariate, kad vaikas patiria smurtą ar nepriežiūrą, privalote pranešti atsakingoms institucijoms.

Skubios pagalbos tarnybos: 112

Vaiko teisių apsaugos ir įvaikinimo tarnyba: Vaiko teisių linija arba bendrasis telefono numeris.